

stroje? Kéž by dotyční činitelé zrale uvážili, aby zase referent pozdě bycha nehonil.

*Kyas Karel.*

**Úřední sloh a ryzost jazyková.** Ve veřejnosti ozývají se — tiskem i slovem — časté stížnosti, že úřední listiny jsou psány slohem málo přístupným a postrádají ryzosti jazykové, takže jest pokládati za naléhavý úkol veřejné správy, aby se v tomto směru soustavně připravovala náprava. Pro nejbližší dobu je zajisté nezbytno, aby veškero úřednictvo bylo důtklivě vyzváno dbáti v písemném jednání žádoucí jasnosti a ryzosti úředního jazyka. Ministerstvo spravedlnosti požádalo proto výnosem ze dne 20. září 1921, č. 43.419/21, aby veškery podřízené soudy a úřady byly upozorněny: a) že v úředních spisech nemají se vyskytovat dlouhá a spleťtá souvětí, b) že cizí (latinské a jiné) názvosloví jest, pokud to zvyklost připouští, nahrazovati modernějším a srozumitelnějším názvoslovím původu domácího, c) že se písemná vyřízení prostým slohem svým mají blížiti mluvenému jazyku, aby jim příjemce porozuměl i bez právnických znalostí.

Pokud jde o úřední spisy české (slovenské), jest dále dbáti toho: d) aby z nich vymizela rčení doslovně přijatá z jiných jazyků a přičící se duchu jazyka českého (slovenského), e) aby se ve větách nekupily tak zvané vazby substantivní, nýbrž rozváděly se ve srozumitelnější a přirozenější vazby slovesné (na př. »Povinnost přihlásiti se«, místo »Povinnost k přihlášení se«. »Úřad nepotřebuje dalších úředníků, neboť dřívější agenda přešla do jiného odboru« místo: »Následkem přejití dřívější agendy do jiného odboru nejeví se potřeba dalších sil«. —

Výnos tento dlužno vřele uvítati. — Jeť věru již na čase, aby soudy a úřady konečně se rozloučily se svými »zdesoudními« a »zdeúředními« výměry, »předmětnými« žalobami, přestaly zasílati »přípisy« (správně d o p i s y), poměřovati poplatky, označovati parcely, otevírati nové knihovní vložky (správně z ř i z o v a t i) atd. Z četných ohyzných obrátů, jichž uvedený výnos v odst. d) se dotýká, budiž jen tak namátkou upozorněno na zvláště hojně užívané rčení: »Z výsledků provedeného řízení se podává . . .« — U nás provádějí se cizinci a pak dámy v tanci; podává se ruka! — Po česku: »Z výsledku v y k o n a n é h o řízení vyplývá, plyne . . .« a p. — Že lhůta neběží ani není otevřena, netřeba dokazovati. Lhůta plyne. Stížnosti podávají se do usnesení; odvolání a dovolání z rozsudků (nikoli proti atd. Nelze tu ovšem ani zdaleka vytknouti ani hlavní jazykové vady úředních spisů. To není ostatně ani účelem těchto řádků. — V souvislosti

chtěl bych zde upozorniti na něco jiného. Je to věcně nesprávné užívání technických výrazů v soudních rozhodnutích. Po této stránce chybí se zejména tím, že nečiní se rozdíl mezi pojmy odmítnouti a zamítnouti. O d m í t n o u t i (zavrhnutí) lze podání jakékoliv (opravný prostředek) jen tehdy, je-li nepřipustný, opožděný, formálně vadný nebo nejvýše snad ještě, je-li zřejmě bezpředmětný, tedy vždycky toliko z důvodů z e v n í c h ( f o r m á l n í c h ), kdežto z a m í t n o u t i je sluší, je-li v ě c n ě neoprávněno. Námítky privilegované na př. dlužno z a m í t n o u t i, ale vyhoví-li se jim, žaloby se pak o d m í t n o u. V řízení opravném ustálila se praxe na tom, že pro věcné vyřízení příznivé užívá se výrazu »vyhověti« (nečeské jest rčení: dáti místo), pro nepříznivé »nevyhověti« místo »zamítnouti«. Doporučoval bych, aby terminu tohoto bylo užíváno přece a to tam, kde opravný prostředek vyřizuje se záporně z důvodů sice v určitém směru věcných, ale přece jen rozbořem vlastní hlavní podstaty věci se neobírajících, jako tomu jest na př. při zamítnutí opravného prostředku pro nedostatek aktivní legitimace strany opravný prostředek podavší nebo proto, že tu není vytýkané zmatečnosti, o které dlužno rozhodnouti předem. — Malé oblibě těší se sloveso »zavrhnutí« ve smyslu odmítnouti, ač se zdá, že nezasluhuje právě, aby bylo úplně vyděděno. Říká-li se nezávadně navrhnouti a užívá-li se i různých jiných složenin slovesa vrhnouti (převrhnouti, vyvrhnouti, zvrhnouti atd.), není, myslím, příčiny, proč by se nemohlo v uvedeném smyslu užívati také zavrhnutí, zvláště když jest dosti běžným na př. obrat: »Tu myšlenku jsem zavrhl.« — Odvrhnouti zamlouvá se již méně. — Náš civilní řád soudní rozlišuje pojmově přesně výrazy zamítnouti (srv. na př. § 261) a odmítnouti a zavrhnutí. Těchto dvou výrazů užívá v témž významu promísené (sr. §§ 474 odst. 2, 507 odst. 1, 519 č. 1., 526 odst. 2, 528). — Že k zamezení veškerých pochybností jest nutno, aby použito bylo vždy náležitého výrazu, ukazuje tento případ z praxe: Odvolání, v němž byla vytýkána zmatečnost, o d m í t l odvolací soud podle § 471 c. ř. s. usnesením, do něhož byla podána dovolací stížnost, jejíž přípustnost byla dovozována z ustanovení § 519 č. 1. c. ř. s., podle něhož, bylo-li odvolání odmítnuto usnesením, jest stížnost možná. Byla ovšem nejvyšším soudem odmítnuta, poněvadž v dotyčném usnesení bylo užito jen nesprávně výrazu »odmítá se« místo »zamítá se«. Rozhodnutí ze dne 21. června 1921 čj. RI 744-21-1. (Srovnej také rozhodnutí ze dne 16. července 1919 čj. RI 271-19-1 v Právniku z r. 1920 str. 24).

*Dr. J. Říha.*